

Kis

LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

BAYER BÉLA

RÉVÜLET

A semmi bogán
fekete rongy.
Tűznyelvek
a messzi tarlón.

Dögszagú csöndben
étlen ekevas.
Pernyevirágok nyílnak.

Bábáljuk
csodálatunkat:
a lét zaja őszintébb
e borzas révületben.

2010/1 77.szám

Kis LANT az INTERNETEN! www.kislant.hu

HANS-GUIDO KLINKNER

versei

CSILLAG A TÉLI ÉGEN

(Stern am Winterhimmel)

Váratlanul
elillan az álom,
a tekintet utána
mígnem fennakad
egy csillagon,
a csupasz gallyakon.

A holnap
reményei
fürgén hozzá kötődnek
mielőtt az álom ismét lebír.

SZIROMFÁKLYÁK

(Blütenfackeln)

A friss zöld között
cseresznyék, körte -és almafák
sziromfáklyái villannak,
fellobbantva életkedvet és
képzeletet.
izzítva a gazdag termés reményét.

NAPLEMENTE

(Sonnenuntergang)

A távozó nap
aranyat ont
a zöld levéltetőkre,
izzítva a galagonyát,
mattá merítve a sötét tavacsskát.

Vérszínűre festi
az ég peremét,
mielőtt elmerül az éjszakában,
a földet a csillagok gondjaira bízva.

A RIGÓK DALA

(das Lied der Amstel)

Az estét
köszöntve,
ujjongó szólisták egyesülnek
kórossá.

A sötét fenyvesben
elpillednek az
utolsó dallamok.

Reggel
a madarak
ugrándozva követik
a földműves kaszáját,
erőt merítve a gazdagon terített
asztalon
egy hosszú és forró nap előtt.

MÉLTATÁS

(Laudatio)

Gyermek és ifjúkor.
Iskolát és hivatást
idéz emlékezetünkbe a laudátor.

Az életrajz
akár egy film pörög le előttünk
évtizedekre vetül vissza a tekintet,
előre egy tapodtat sem.
Kicsorbult az üveggömb.

Az emlékezés körhintáján
az ünnepeltet szédülés fogja el.
A széksorokban sok hely már üres.

Fordította: **Bayer Béla**

Dr. Domonkos János

Mi a magyar?

A mű a Magyar Szemle Társaság 1939-ben napvilágot látott kötetének reprintje a Helikon idei kiadásában, betűhív szöveggel és felújított képanyaggal jelent meg.

A magyar értelmiség – írók, művészek, tudósok – színe-java próbált történelmünk sorsfordító idején, a második világháború küszöbén válaszolni a kérdésre: *Mi a magyar?* Babits a magyar jellemről, Keresztury Dezső önismereti utunkról, Zsirai Miklós nyelvünk alkataráról szolt, Kodály a magyarság megnyilatkozásáról a zenében, Zolnai Béla a magyar stílusról, Szekfü Gyula a honi karaktertípusról, Echard Sándor a magyarság külföldi képéről foglalta össze nézeteit, Gerevich Tibor az új magyar művészettörténet körvonalait vázolta fel. A szerzők gondolataikat útbaigazításnak szánták a jóhiszemű magyaroknak, „akik a kíméletlenül ránk rohanó szellemi áramlatok, propagandák káoszában, amikor a magyar magyarra mutat, mint rossz, gyöngé, hamis, beteg magyarra, nem tudják többé, mi is az igazi magyarság”. A könyv máig a nemzeti önismeret egyik alapvető munkája. Legtöbb gondolata most is időszerű.

A trianoni béke mesterséges határok közé kényszerítette a magyarságot. Az új helyzetben – mindenekelőtt az elszakított területek népével kapcsolatban – egyre égetőbbé vált a kérdés: Mi tartja fenn így a magyarságot? Mely rétegekbe kell gyökeret vernie, ha nem akar a szelek játékvá válni, midőn az állam védő sátorát elvitte felőle a fergeteg? A magyarság a

művelődés sáncain kénytelen megvetni a lábát, s a szellemi szolidaritás azon kötelekeit kell megerősítenie – vallja Keresztury Dezső –, amelyekkel a közös történelmi sors, a közös haza és rokon vér erői fonták össze a népet.

Ravasz László kifejti, hogy a magyarság értékét az biztosítja, hogy az emberi szellemek sajátos minőségét adja. Olyant, amilyent e világon senki más nem ad, csak a magyar. A magyarral az emberi szellem gazdagabb és változatosabb lesz. Ezt érezte ösztönyszerűen Széchenyi is, amikor arról beszél, hogy az emberiséget meg kell ajándékoznunk egy nemzettel: a magyarral. Önálló, tiszta formájú, egyenes lelkű nemzettel. Ezt meg is tettük. Ezer esztendő alatt darabnyi földön nagy erkölcsi és szellemi erőink adták ennek tanúbizonyságát.

Babits a magyar nép nyíltszeműségét emeli ki. Kultúrája kilencszáz év óta együtt halad Európáéval; az idegent egy évezreden át vendégszeretettel ölelte magába. Nyelvünk a legmásfajtabb elemeket tudta befogadni anélkül, hogy jellegét elvesztette volna. Országunk sokszínűsége, történetünk viszontagságai hozzászoktattak a benyomások folytonos záporához. Nyíltsággal fogadjuk a szellemi élményt is. Irodalmunk egyik büszkesége a műfordítások sokasága és kitűnő volta. A magyar szabadságszeretet lényege Zrínyivel summázható: *Ne bántsd a magyart!* Hiszen minden nemzeti küzdelem nálunk tulajdonképpen csak védekezés.

Zsirai Miklós: – Vallásunk, művészetünk, tudományunk és jogrendünk éppúgy Európáé, mint a mienk. Egyedül nyelvünk a mi külön sajátunk és senki másé.

Bástyánk, lélekgypünk, védelmi rend-szerünk, hódító hadseregünk; szent ka-punk, amely kizár és befogad, menedéket nyújt és otthonunkat jelzi. Ezt beszélni és művelni: *az igazi Ars Hungarica.*

– Ha azt keressük, hogyan fejeződik ki a népi-nemzeti jelleg a magyar költészetben, akkor legkiválóbb szellemeinkhez kell fordulnunk – hangsúlyozza Farkas Gyula –, azokhoz, akiket a nemzeti köztudat halhatatlanoknak érez. Miként a magyar – Európa térképén – különböző történeti erők gyújtópontjában mindig megőrizte létét, úgy a magyar költő is, minden külső hatás ellenére – legnagyobb egyéniségeiben – felemelkedett európainak.

Kodály Zoltán tanulmánya az utat keresi, mely az alkotó művészt erőinek forrásához, a népi kultúrához vezet. A kötet munkatársai közt talán ő érzi át legjobban minden nagy magyar alkotó gondját, a nyugati és népi örökség összeegyeztetését: „Egyik kezünket még nogájtatár, a votják, cseremisiz fogja, másikat Bach és Palestrina. Össze tudjuk-e fogni e távoli világokat?”

Gerevich Tibor: – Midőn a magyar művészek a jáki mesterektől a Kolozsvári testvérekig és Kassai Jánosig megélik Bács művészi életét, Magyarország nagy, erős birodalom. A jáki apátsági templom építésének és pazar díszítésének idején, IV. Béla korában könnyen kiheverte a tatárdúlás epizódját; teljesítvén hivatását a művelt Európával szemben, hogy azt megvédelmezze. Nagy Lajos uralkodásakor Európa egyik legmodernebb állami és gazdasági berendezésű országa, katonai, politikai és műveltségi erejével az élen jár. Zsigmond

idejében a nemzetközi politika egyik legfontosabb tényezője, mondhatni központja. Corvin Mátyás alatt hatalma, tekintélye egyre emelkedik, műveltsége fényesen ragyog. A reneszánsz és humanizmus eszméit Olaszország után elsőnek veszi át s közvetíti nyugati és északi szomszédainak. A magyar történet tragikus határpontjáig, Mohácsig a művészet terén Ausztriával szemben Magyarország volt a többet adó fél. Ez a viszony később az ország szétdarabolása és az abból folyó vérvesztés következtében megváltozott, bár a közös forrás, amelyből Ausztria, Magyarország és Erdély merítettek, Olaszország, az olasz művészet volt.

Történeti, egyháztörténeti okok hozták létre a magyar művészet korai századainak latin-mediterrán kötődését; a magyar alkotó művészetet az Európaszerte kisugárzó olasz és francia hatás nevelte. Leggazdagabb stíluskorszaka – amely leginkább megfelelt gondolkodásmódjának és művészi temperamentumának – a román volt.

Budai István

Amikor

Amikor a kezeknek
A kezek jeleznek,
Amikor egy mozdulatból
Egy újabb mozdulat szól,
Amikor a szemek tükre
Kapoccsá lesz mindörökre,
Akkor kéne megmaradni,
Az időt kőbe faragni.

T. Ágoston László

Jogállamban élünk, uram...

Hajnali hat órakor arra ébredt, hogy reng a feje fölött a menynyezet, hintázik a csillár, és a bárszekrényben örömtáncot járnak a poharak.

– Szentséges ég! – ugrott ki az ágyból. – Földrengés van. De még milyen földrengés... Ez legalább hetes erősségű lehet a Richter- skálán...

Odarohant az ablakhoz, hogy megnézze, mi omlott már össze odakint, mit hagyt meg ez a váratlan Istencsapás, meg úgy egyáltalán mit lehet tenni. Nem hitt a szemének. Az utcán úgy jöttek mentek az autók, mintha mi sem történt volna. A buszmegállóban egykedvűen ácsorogtak az emberek, és egyáltalán olyan volt minden, mint a többi szürke hétköznap reggelen. Mintha egyáltalán nem történt volna, nem történne semmi. Mintha csak az ő feje fölött dübörögne, hintázna a plafon, de ott aztán úgy, mintha egy szőnyeg-bombázásnál egyedül ő lenne a célpont.

Kitörölte az álmat a szeméből, vállára terítette a fürdőköpenyét, és úgy, egy szál köpenyben, papucsban elindult a padlásra szétnézni. Az ajtó sarkig kitérve, bent akkora por, hogy az orráig se látott. „Mi a fene van itt? – morfondírozott magában. – Ki engedte be ezeket, hiszen nála, az előszoba ajtó mellett, a szögön lóg a padlás ajtó kulcsa?”

– Hé! Van itt valaki? – kiáltotta bele a porfelhőbe.

– Mégis, mit gondol, magától ugrik le a téglá? – vihogta vissza valaki a szürkeségből.

– No, de mégis, ki maga, és mit keres

itt?

– Ja, már mint hogy mi? Mi vagyunk a kőművesek, és bontjuk a kéményt.

– Ki küldte magukat, és hogy jöttek be?

– A Tóni, a közös képviselő. Azt mondta, hogy hat órára hozza a kulcsot. Nem hozta. Nekünk viszont ketyeg az óra. Bejöttünk, oszt csináljuk. A mi időnkkel ne szórakozzon senki!

Valami rémlett Rétinek, hogy a múltkori lakógyűlésen valaki felszólalt, hogy meg kéne nézni a jobb oldali kéményt, mert nagyon csálén áll. Amilyen nagy viharok vannak mostanában, még ledönti a szél, és agyonüt valakit. Ő is helyeselt neki, mert éppen az ő lakása fölött van az a kémény, és ha ledől, fölötte fog beázni a tető. Ettől a Tónitól meg akár be is ázhat. Mire ez elintéz valamit, már nincs is mit elintézni. Az efféle emberre mondják, hogy megalszik a szájában a tej. Még, hogy megalszik... Ezében akár túróvá is érik. Még tán a kukac is kikel benne, mint a kvargliban. Többen megkérdezték már, miért választották meg közös képviselőnek. Választotta a fene. Úgy szakadt rájuk, mint a nem kívánt örökség. A hajdani házkezelőségtől örökölték. Mert ezek itt mind állami lakások voltak. Valamikor a háború után államosították. Aztán jött a rendszer-váltás, és úgy gondolta az állam, hogy a lakók nyakába sózza ezeket a lerobbant, felújítás után sóhajtozó házakat. Olcsón adták, majd hogy nem ingyen. Mindenki jól járt. Bármennyit kapott is érte az állam, az tiszta pénz, tiszta haszon volt. A lakóból lett tulajdonos is azt hitte, hogy jól járt, hiszen alig pénzért kapott egy itt-ott omladozó, öreg lakást, amire az alsóneműjét is ráköltötte, hogy megfeleljen

azoknak a követelményeknek, amelyek a tulajdonosi kötelezettségektől megszabadult állam támasztott az új tulajdonosokkal szemben. És nehogy kibúj-hasson a kötelezettsége alól, rendelt mellé közös képviselőt, aki némi ellenszolgáltatásért képviseli az ő érdekeit, ha ezek nem mondanak ellent az állam érdekeinek. Elvileg bárkit megválaszt-hattak közös képviselőnek, gyakorlatilag maradt a régi, jól bevált házkezelőségi garnitúra káeftének becézve. Így lett Tóniból is közös képviselő.

– Azért legalább szólhattak volna...

– Majd ha én leszek a közös képviselőjük, szólok.

– Azért óvatosabban is dolgozhatnak, majd beszakad a mennyezet. És én abban se vagyok biztos, hogy ezt a kéményt kell lebontani.

– No ide figyeljen, öregapám! – vált ki a porból egy svájcisapkás fej sziluettje. – Majd ha maga lesz a megrendelő, belepofázhat, hogy mit csináljunk, hogy csináljuk. Értjük egymást? A Tóni ezt rendelte, ezt csináljuk. És így csináljuk, ahogy mi csináljuk ezt a szakmát. Adjon mellénk még három napszámot, és akkor ölben hordjuk le a téglát. Nem dobáljuk, nem elejtjük, ölben hordjuk. Hol az a három ember?

Míg vitatkoztak, lassan leült a por. Már valamit látni, vagy legalább sejteni is lehetett a félhomályban. Valahol a sarokban egy lámpa világitott.

– Már megbocsásson, mester úr – lépett beljebb Réti Mátvás –, de itt bútorok, meg mindenféle holmik voltak, amit a lakók hordtak föl.

– Vannak is, csak egy kicsit arrébb rakták a fiúk.

– Talán ha szóltak volna, arrébb rakhattuk volna mi is. Nem így összehányva egy rakásra, törve-zúzva... És újra mondom, hogy nem az a kémény...

– Látom, mindenáron belénk akar kötni. Mi nem tetszik? Tán az embereim, vagy az én pofám? Ezt a sok rohadt kacatot félti? A francnak kell a maga szemete! Jó, bevallom, az ócskavasat kiválogatták belőle. Gyűjtik. És akkor mi van? Az árát akarja? Smucig vén disznó! Maguk mind a becsületes munkásember vérét szívják. Számolja föl mennyivel tartozunk, aztán menjen a sunyiba!

– Én... én...– hebegte a férfi. – Hová borogatták a könyveimet?

– Ki a francot érdekelnek a maga ócska könyvei? A handlé meg se nézi az efféle ócskaságokat. Faragott bútor, meg a fém, az igen. Főleg a színesfém. Réz, ólom, ilyesmi. Esetleg még az alumínium... Ócska papír a francnak se kell. A Józsi, a roma gyerek ismeri a handlét. Szóljak neki, hogy összehozza az üzletet? A sok hülye rokkant tulaj örülhet, hogy letisztítjuk a padlását. Hát persze, mert a kéményseprő morog a sok gyűlékony cucc miatt, aztán küldi a tűzoltókat. Azok meg nem szívbjajosak ám, egyből ugrik a bírság.

– Volt ott a sarokban, az asztal mellett egy terepasztal. Kisvasút. Még a fiamé volt kicsi korában. Nem működik, ki kell cserélni néhány alkatrészt. Már meg is vettem. Karácsonyra rendbe hozom az unokámnak.

– Józsi! – kiáltott be a félhomályba a mester. – Láttatok ott a cőresz közt valami ócska kisvasutat?

– Hol? A rag alatt?

– Valami asztal mellett.

– Sok szar kacat van itt, de kisvasút?

– Hallja? Nincs itt semmiféle kisvasút. Békén hagyna, míg szépen vagyunk?!

– De kérem, ez mégiscsak fölháborító! Ide jönnek, fölfogatnak mindent, és még...

– És a cigányok ellopják a kisvasútját. Ugye ezt akarta mondani?

– Maga csak ne akarja a számba adni, hogy én mit akarjak mondani!

– Tudja, mit adok én a maga szájába? Hát azt. Azt viszont mindenki hallotta, hogy maga lecigányozott bennünket, és ránk fogja, hogy elloptuk a kisvasútját. Igaz, fiúk?

– Igaz, főnök – zúgták rá vagy három.

– Hát maguk mit csinálnak ott? Még följújtják a padlást... – kapta föl a fejét Réti.

– Melegítik a reggelit – mondta a svájcisapkás. – Miért, talán nincs joga a melósnak a villásreggelihez? Tojást sütnék jó sok hagymával és még több kolbással. Ehhez a melóhoz kondi kell, öregapám! Szalonnát is pirítottak alá. Megkóstolja?

– Kóstolja meg a maga tojását a buldog! Hanem... – lépett közelebb a reggeli készítőkhöz. – Nagyon ismerős ez a rezsó, meg ez a lámpa is tavaly még az én szobámban állt...

– Sajnálja tőlünk a fényt, meg azt a kurva rezsót?! Állj föl abból a rohadt fotelból, Pista, mert még lehet, hogy az is ezé az úré! Abban akarja megjavítani a lopott kisvasútját. Vagy csak a tőkét vakarná benne? He? Úgy tűnik, mintha nem szeretne bennünket ez az úr...

– Megyerjük, főnök? – kapták körbe Rétit a kőművesek.

– Hozzá ne nyúl! – rivallt rá a sváj-

cisapkás. – Ő a házi úr, a tulajdonos. Ő fizet nekünk mindenért.

Belátta, hogy ezekkel nem sokra megy se szép szóval, se fenyegetéssel. Legföljebb megverik, ha sokat okoskodik. Elindult hát szép lassan, nyugalmat erőltetve magára az ajtó felé. A kőművesek két lépésnyi távolságból követték. Telefonált a káeftébe, de a közös képviselő nem volt bent. Azt ígérték, kiküldik, ha meglátja valaki.

Dél felé megérkezett. Egyenesen a padlásra ment. Feltehetően neki se tetszett valami, mert jó ideig visszhangzott a ház a veszekedésüktől. Már mint a közös képviselő meg a kőműves mester szentségelésétől. Azt nem lehetett érteni, mit mondanak, de a hangsúlyból sejteni lehetett, hogy most éppen nem szeretik egymást. Aztán kemény, férfias léptek hallatszottak a lépcsőn. A kőművesek elrohantak, a közös képviselő meg becsöngetett Rétihez.

– Ilyen buta emberekkel még nem volt dolgom – panaszkolt. – Direkt lerajzoltam nekik, melyik kéményt kell visszabontani, és megmondtam, hogy délre jöjjenek. Erre föl ideállítanak hajnalban, betörik az ajtót, és lebontják a másik kéményt. Ha nem a főnök haverjai lennének, úgy elzavarnám az egész bandát, hogy a környékre se tennék be a lábukat többé. No, de így is megnézhetik, mikor lesz nekik kifizetve ez a meló... Azt mondja, részegek voltak, azért... De nekem ne jöjjön ide részegen!

– Láttá, mit műveltek a padláson? Széthajigáltak, összetörtek mindent. A kisvasutat, amit az unokámnak szántam karácsonyra..., az meg eltűnt.

– Ellopták – mondta a közös képviselő. – Ne kerteljünk, kérem, ellop-

ták. Ez a helyzet. Mennyit ér manapság egy ilyen kisvasút?

– Fogalmam sincs. Még a fiamé volt. Néhány új alkatrészt vettem hozzá...

– Mégis, mennyit érhet? Húszezer? Ötven?

– Talán harminc. Gondolom...

– Rendben van, legyen harminc. Levonom a munkadíjükből. A padlásajtó betöréséért, meg a randalírozásért följelentem őket a rendőrségen. Vagy maga akar följelentést tenni?

– Maga a közös képviselő...

– Bízsa csak rám, majd én ellátom a bajukat!

Eltelt egy hét, aztán még egy. Se a kőművesek, se a közös képviselő nem tért vissza. Csak a felhők híztak meg időről időre, s amikor már nagyon kövérek és sötétek lettek, elengedtek egy-egy záport a ház fölött. S mivel a tetőn ott szomorkodott a félbehagyott kémény, itt-ott a víz is utat talált a törött cserepek között. Réti úr lakása mennyezetén egyre szaporodtak és terjeszkedtek a szép sárga, itt-ott zöldülő beázás foltok. Újra fölhívta a káeftét. Újra megígérték, hogy átadják az üzenetét, mihelyt meglátják Tóni urat, aki egy újabb hét elteltével újra becsöngetett Réti Mátyáshoz.

– Visszahozta a kőműves a kisvasutat? – kérdezte köszönés helyett.

– Nem hozott az semmit. A színét se láttam.

– A sumák disznó! – boksolt a levegőbe Tóni úr. – Megígérte, hogy visszahozzák, ha nem jelentem föl őket a rendőrségen.

– És maga természetesen nem tett följelentést...

– Nem hát, mert meg akartam kímélni magát.

– Engem? Mitől?

– Hát a tortúrától. Tudja mivel jár egy ilyen följelentés? Tanúkihallgatás, bizonyítás, helyszíni szemle, meg az anyám tyúkjá. Aztán meg az is, hogy megsértette a kisebbségi törvényt. Azt mondja a kőműves, hogy lecigányozta az embereit. Sőt, azt mondta, hogy a cigányok lopták el a kisvasútját. Tanúk vannak rá.

– Álljunk már meg egy baráti szóra, Tóni úr! – pattant föl ültéből az öreg. – Hogy is van ez? Betörték a padlásajtónkat, fölforgatták az egész padlást, lebontották a jó kéményt, és valóban, valaki közülük ellopta a kisvasutat. Akkora port kavartak odafönt, hogy a jó édesanyjuk se tudta volna megkülönböztetni őket. Az se látszott, melyik a cigány, melyik nem. De ez engem nem érdekelt, és most se érdekel. Számomra teljesen közömbös, hogy többségi, vagy kisebbségi a tolvaj. Adják vissza a vasutat! És ezek után még én vagyok a törvénysértő?

– Az a helyzet, hogy részegek voltak. Előző este szedte össze az embereit a kőműves a Moszkva téren. Nem is voltak bejelentve. Szóval, ha följelentem őket, nem csak ők ütik meg a bokájukat... Ez a helyzet... – mondta a közös képviselő nagyokat bólogatva. – No, de ez mit sem változtat a leányzó fekvésén. Úgy levonom tőlük a harminc ezret, mint a pinty. Aztán jöhetnek munkát kunyerálni. Velem nem lehet packázni! Szarházi banda...

Két hét múlva megjelent a kőműves brigád. Visszafalazták a lebontott kéményt, és végre átrakták a düledezőt. Réti várta, hogy becsönget hozzá valamelyik, de úgy mentek el mellette, mintha sose látták volna. A közös képviselő is megjelent, szó nélkül átvette a munkát.

– Nos, levonta a kisvasút árát? – érdeklődött Réti.

– Hagyjon már békén azzal a rohadt vasúttal! Épp elég bajom van így is. Igazoltam nekik a két kéményt, meg még két nap állásidőt is.

– Igen? – fortyant föl Réti Mátyás. A mi pénzünkből? Mi jogon? Tudja mit? Ezek után én teszem meg a följelentést.

– Kár a gőzért, öregúr! – biggyesztette le az ajkát Tóni. – Két hetet késett, ez pedig jogvesztéssel jár. Végére is jogállamban élünk, uram...

***

Lévai Wimmer Mária

Emlékek vonata

Mottó: "Soha senki nem látta még az Időt, melyben egy emberöltő egyetlen pillanat..."

Marcel Proust: Az eltűnt idő nyomában

Az Idő örökké
itt van bennem;
ha felszállok a vonatára:
kattog a múlt előre,
utasa a múltam,
és olykor fájó jelenem,
s bennem jövőm is,
mely talán szebb lesz...!
Olyan ez, mint az állandó utazás,
melyet mindenki megtesz egyszer,
ha felszáll emlékei különvonatára...!

Győr, 2009. szeptember 16.

ANGELA KORB

NYELV

(Sprache)

A nyelv haza,
hűséges szerető,
a szavakból
gyönyört varázsol elő,
könnyet ejt ha megcsalom,
de gyengédségének
átlényegítő varázsával
megbocsátja botlásaimat.

EGYÜTTÉLÉS

(Zusammenleben)

A forró pörköltet
villányi roséval hűtötte le,
a toros káposztára
Szekszárdi bikavér dukált.
A pulizskára szamorodni,
s a libamáj tüzes tokajit kívánt.
A bécsi szelethez
Soproni kékfrankos járta
és selymes tramini
a Gundel palacsintára.
Mint igényes gourmé,
így élvezte az ínycmesterséget
a több nemzetiségű
Magyarországon.

A verseket németből fordította: **Bayer Béla**

Zilahy Tamás

Halálnak halálával...

Egy férfi utolsó napjait idézi fel az írás, a halála után megtalált naplótöredéke alapján. A halál oka idáig ismeretlennek tűnt, de hála az orvostudomány mérföldes lépetekkel haladó kutatásainak, ma már tudjuk, hogy ez a kórokozó, melyet bacilina verbáliának neveztek el, csak férfiak halálát okozza.

Hihetetlen felfedezésről adott hírt a régészek mértékadó tudományos lapja, a Múmia. Alant néhány idézet a cikkből.

Megdől egy eddig sohasem vitatott tudományos alaptézis, miszerint egy veszekedéshez legalább két ember szükséges. Kutatók kitartó és fáradságos munkával feltárták a nagy görög filozófus, író, olvasó és tánctanár poliészter gondolkodó, Homáiosz sírját. Egy naplótöredéket találtak mellette, mely cáfolhatatlan bizonyíték a fent említett tézis tarthatatlansága mellett. A kutatók nagy bizonyossággal megállapították, hogy a feljegyzés precízen dokumentálja Homáiosz dialógusát párjával.

Álljon itt az idézet kronológiai sorrendben Homáiosz feljegyzéséből:

Te kérdezel.

Te válaszolsz.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Elmosolyodom.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Mosolygok.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Szemöldökömet ráncolom.

Te kérdezel.

Te válaszolsz.

Megjegyzés a szerkesztőtől: „Itt lát-

szik a férfiszervezet csodálatos védekező képessége.” Bár nem tetszik, nem szól.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – A szemem szikrát szór.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Emelkedik a pulzusom.

Megjegyzés a szerkesztőtől: „Homáiosz fedezte fel a pulzust, az asszonykájája volt a múza.”

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Állok és hallgatok.

Szerkesztői megjegyzés: „A filozófus nagy tragédiája, hogy csak hetven év múlva találják fel a szólásszabadságot.”

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Párom szeme szikrát szór. Veszem a babérkoszorúm, és kiugrok a nimfákhoz. Kicsit hűsölök az ágyékukban, majd hazamegyek az én galamblelkű asszonykámhoz. Úgy látszik, nem tűnt fel a távozásom.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Megint mosolygok, még nem kaptam el a fonalat.

Itt most sajnálatos módon a levél félbeszakad, a tudósok becslése szerint hozzávetőleg két nappal később folytatódik.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Mintha egy kicsit már idegesítene.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – A guta kerülget.

Szerkesztői megjegyzés: „A feleség valószínűleg Guthosz, a nagy szónok lánya lehetett. A kislány az apja után kapta a Gutha nevet. Évek múltán reá emlékezve neveztek el egy betegséget, a strokeot. Az asszony is maradandót alko-

tott. Mondhatni, párját ritkítón beszédes volt.

Te kérdezel.

Te válaszolsz. – Már csak foszlányokban hallom, amit mond.

Te kérdezel.

Én hallgatok.

Eddig a tragikus idézet.

A régészek, a sírt feltárva, Homaiosz halálának egy borzalmas részletét is közzétették.

A nagy poliészter testét megvizsgálva, egy hatalmas kerek lukat találtak a hasán.

A halál oka ismeretlen!

* * *

Németh Dezső

Magad leszel a kő

bőröm alatt feslő enyészet
nyílik csöndöm fekete ága
szétfolyik rajtam szörnyű képzet
mennék hozzád minden hiába
keresztből Jézus sebe kiált felém:
ember! a bűnöd örök!
aki térdig a halálban járt érted,
újra keresztben hörög
adj jelet valahogy az égnek
dobolj szíveddel vagy énekelj
őrült dalt futó messzeségnek
vagy legalább őszintén felelj
etetett itatott a mező
hússal gyümölcscsel maggal: minek?
végül is magad leszel a kő
csak az mutatja meg testedet

Szalay Sándor

Szerelmes História X

Azt hiszem, még sosem voltam szerelmes. Nem lehettem, mert ilyet még nem éreztem. Ez lehengerlő. Ez felkavaró. Ez nagyon meleg, barátaim. Szeretnék költő lenni, nekik olyan könnyen szokott menni, hogy leírják, amit érzek. Milyen volt szőkesége. Pontosan. De nem vagyok költő. Csak egy őrült szerelmes. Egy a sok közül.

Nézem, ahogy a filmvászonra mered. A szeme színét nem látni, csak a csilllogást. Nem is tudtam, hogy kész van az akciófilmeiktől. A light kóláját szürcsölgeti. Vettem volna neki popcorn, de fogyókúrázik. Miért van az, hogy a tökéletes alakú lányok mindig fogyókúráznak? Vagy épp ettől maradnak tökéletesek? Összerezzem a nagyobb robbanásoknál. Felnevet, ha apró poént csempésznek a vérzivatarba. Meg akarom csókolni, de inkább hagyom, hogy nézze a filmet.

Hogy mit szeretek benne a legjobban? A mosolyát. Mert engem is mosolygásra készített. Eltölt. Olyan kerek érzés. Nem tudom, ez érthető-e így. A pusztaság létezésével tündököl. Mintha egy burok venné körül, ami tompítja a ragyogását, hogy az átlagember is el tudja viselni. De néha kilép a burokból, és akkor az a fény szinte kibírhatatlan. Ez eléggé átszellemülten hangzott. Túlságosan is. Nem szeretném, ha azt hinnék, hogy túlmisztifikálom. Nem érzem csillagnak, amit sosem érinthetek. Inkább egy aranyrögnek, amit a nyakamban lógó bőrzacsokban dugdosnék a világ elől.

Szeretem a nyugodtságát. Vagy inkább csodálom. Még sosem vágott a fal-

hoz tényért vagy bármi más. Sosem emelte fel a hangját. Pedig néha jobb lett volna. Néha le kéne eresztenie a gózt. Rengeteget melózik, és hát amit én látok a dologból, aszerint nem egy főnyeremény a munkahelye. Biztosítási cég. Gondolhatják. A főnöke egy izzadós, kopasz alak. Simán el tudom képzelni róla, hogy fogdossa. Ha kiderül valami ilyesmi, bemegyek rendet rakni, de amíg nem vagyok biztos a dologban... Nem akarom kényelmetlen helyzetbe hozni.

Többször gondolkodtam rajta, hogy mit meg nem tennék érte. Arra jutottam, hogy leszoknék a haverokról és az extrém sportokról, nem gépeznék többet és külön bankszámlát nyitnék, amire minden hónapban betenném a megtakarítást. Hogy érte nőnek tíz centit. Csak kérnie kéne. De nem kéri. Eszébe sem jut. Csak mosolyog tovább. Csak libben a szoknyája. Csak húzza maga után az illatok kavalkádját. A parfümök páncélja alól kiszaglik az ösztönlény vad nemisége. És eljut a másik ösztönlény orrába, és hívja, csalogatja. Barátaim, mind ez után a szag után rohanunk: A parkokba piknikezni. A mozik feketeségébe. Az éttermek hivalkodó flancába. A nagyvárosok dugóiban. A vidámparkok hullámvasútjaira.

Kutyákat simogatunk. Gyerekeknek gügyögünk. Ajtót nyitunk, hajbókolunk.

A kocsmák füstfüggönyein át rohanunk, csak el ne veszítsük a szagot. A tömött busz utasainak a fején lépkedünk előre. Kinyújtjuk a kezünk, talán valaki tartja nekünk a liftajtót. Csak a szagot! Azt el ne veszítsük!

Én végig követtem. És szerelemben estem. Sose hittem volna, hogy ez bekövetkezik. Egyszer csak ott álltam, nyakig szerelemben. Nagyobb meló, mint

hittem. Kiveszi az ember zsírját, ha értik, mire gondolok. Mégis...

Ahányszor végignézek rajta, ahogy meztelenül fekszik az ágyon, a mellei makacsul mutogatnak a plafon felé, és a lepedő félig rátekeredett, igen, ahányszor ránézek így, tudom, hogy megéri.

Hogy megéri szeretnem őt.

Nagy kár, hogy azóta undorodik tőlem, amióta rajtakapott a fürdőszobában, egyik kezemben egy levetett bugyijával, a másikban a farkammal. Én rámosolyogtam, ő meg annyit kérdezett:

„Maga kicsoda?”

***

Csillag Tamás

sejtjeimben néha felfénylik a jóság...

vétkeim zsebeim húzzák,
ha van pokol, odáig megyek
élek, utam végéig még
eleget vétkezek

mosolyom farkasmosoly, mégis
sejtjeimben néha felfénylik a jóság
csókjaink mákonyán túl
guggol az olcsó valóság

Boér Tamás
versei

Kis téli vers

Tél van, s most hiányzol,
kopottan pattog az éjjeli jászol.
Felragyog még, de már
nem fakad mosolyra,
fényét az égben a
messzibe szórja.
A Nap fáklyája elveszett,
az erdőre dér-eső esett.

Tél van, s most hiányzol,
alszik a táj, a ködfehér távol.
Kicseppen még, de már
nem havaz belőle,
hullik a Holdnak a
könnye a földre.
Kigyúl egy csillag izzó varázsa,
jéggé dermed az égi pára.

Tél van, s most hiányzol,
havat hasít ki csendben- magából.
Lehullik még, de már
nem jut a tájnak,
csak dobban a szíve a
téli magánynak.
A tiszta égbolt havat űz,
fagy kristálya csengettyűz.

Szeretném...

Szeretném ha veled
szárnyakon sodorna a tér,
az évszakok csendjén hófehér
hullna hóként a por,
s a völgy ölén minden bokor
színjátéka lenne a tájnak.

Szeretném ha csókot a szájnak
esőben fröcskölne szét a Föld,
ha az erdő újra zöld
hajával játszana a pirkadat,
s az ég-ezüst, ha a Hold alatt
szórná lábaid elé az illatot.

Szeretném egyszer a csillagot
az éj lámpásából kivenni,
szorosan a nyár nyomában menni
ha más vidékre vágyna,
s ha az ég azúrkék szárnya
repítene veled halhatatlanul.

S ha majd könnye hull
az elpilledt ősznek újra,
a lomb melegén összebújva
áznak a megsárgult levelek,
s a csordogáló esőszemek
felverik a sárban lépted nyomát.

Sárközi Árpád

Artur macskám filozófál

Artur macskám az ablakpárkányon
Gubbaszt, láthatóan a macska-kutya
„BUMM”-ról filozófál
Napnyugta utánig ott maradt
Rajtam kívül más is gondolhatja
Mi járt a fejében!

Németh Erzsébet

Múzsák válasza

CLVI.

*Csinszka Babits Mihálynak
1919. március 18.*

Kedves Mihály!

Nem fogok várni
amíg valami új láz,
bánat kimentí,
vagy kisebbé teszi azt,
ami most bennem őszintén
és igazán fáj.
Eleget szenvedtem már!
Maga fáj bennem,
mert megbántott, félreértett,
kínzott, és durván értésemre adta,
hogy nem vagyok fontos,
- óh, "késettszemű ember!" -
s hogy nélkülem jobban telik napja.
Nem engem látott,
hanem akit látni akart bennem,
és bármi áron őrizni a lelkét
"az asszonytól",
mert nem értheti az meg.
Én ismerem magát,
hiába bújik csigaházba;
elárullják titkát a sorok:
"pinceláng, mécesláng..."*
hogy irtózik tőlük
a végtelent óhajtva,
s mégiscsak e végesben forog.

Recitatív, recitatív,
akárcsak egy diadalív,
amelyen a költő átmegegy
saját vágya halálába,

kifelé meg Tanúság-hegy.
Recitatív, recitatív,
önpusztító diadalív!
Emberek vagyunk...
bűnös, szomorú
meggyötört emberek.
Egy lány és egy fiú;
egyformán bátor,
csak egyikük ezt nem látta meg.

Kérem, ne keresse célját,
értelmét, jövőjét, okosságát
mások számára talán furcsa,
ám nekünk természetes,
törvényszerű találkozásunkra.

Szeretettel köszönti: Csinszka

** Utalás Babits Vágyak és Soha című versére,
mely az 1916-ban megjelent Recitatív című
kötetben található.*

*Ady özvegye, Boncza Berta (Csinszka)
1919. február végén fölkeresi előbb levél-
ben, majd személyesen Babits Mihályt, a
neves költőt, akinek rajzait akarja meg-
mutatni, s kifejezésre juttatni, hogy
valamiképp összetartoznak. Védelmet,
oltalmat szeretne a magány ellen. Babits
azonban gyanakodva, zsarnok módon
fogadja őt. Aztán mégis föllobban közöt-
tük a szerelem, amely egy esztendőn át
tartott.*

Vasi Szabó János:

Megszületünk halottaknak

*Utad az alkony kapujához ér.
Kérded az őr: mi vár ott reám?
A csöndes homályba mutat: menj!*

Első rész

I.

Középkori pergamenként sárgállott az asztalon a halom jelenléti ív. Ennyi év múltán nem gondolta, hogy találkozik a „Pátria nyom.el.” márkás termékével. A német multi Windows XP-je után kórkorszakba tett időugrás.

Csak a kávéautomata kesernyés lötyte volt ugyanaz. Előző nap telepakolta az íróasztalt, a radiátorra tette le a műanyagpoharat. Az elődjétől – „reszketeg” Pistitől – örökölt műszörme béléses pu-fajkát terítette a fatámlás székre.

„Nyolc óra. Körül kell szétnézni az üzemben.”

Homályos folyosón bandukolt, hóna alatt az összefűzött karbantartási tervvel. Arra figyelt: a szösszel belepett, málló falhoz ne érjen.

A kötöde csarnoka fényárban úszott. A kattogó gépek közt két középkorú asszony sürgölődött. Buzgó Elemér a felújításra kijelölt gép koszorúját tisztogatta. Az olajos koptól feketéllő alkatrésznek elősárgállt az eredeti rézötvözet színe. A gépszagba petróleum bűze keveredett.

Walter felgyorsította a lépteit. A kövér Tendliné és Horváth Anna – ösztövé, elvált asszony – akkor rángatta elő az egyik körkötőből a félkész árut. Buzgó tüntetően a hátát mutatta nekik. Zoltán

önkéntelen hajolt le segíteni. Ezt használta ki a karbantartó, a gördíthető munkapad végéről oda kiáltott:

– Jó reggelt, főnök!

Walter előbb segített kirángatni a műszörmet a padozatba mélyített doból, aztán köszönt vissza.

– Jó reggelt, Elemér! Rendben megy minden?

– Khm... Azt nem mondhatom! Az új kolléga, mi csak úgy hívjuk: ragamofilgyerek, szétszerelve hagyta itt pénteken az egyes gépet. Nekem kellett összeraknom! Ma nem termelnének rajta! A nőket hajkurászta délután!

Zoltán az asszonyokra nézett, sokatmondón találkozott a pillantásuk. Buzgóból ömlött a panasz:

– Mit képzelsz magáról az a ...

Nem várta meg a befejezést, fejével intve a csarnok túlfelét „célozta meg”.

Onnan nyílt a kötöde tmk irodája. Belépve lerakta a mappát, s mielőtt távozhatott volna, Sajgó Ottó liluló arcával állta el az útját.

– Jó reggelt, Zoltán! Ne értsen félre, de ami sok, az sok! Az új karbantartó, a Lakatos Kristóf semmit sem csinál! Ha mégis, abban nincs köszönet. Délutános műszakban annyi olajjal töltötte föl a kompresszort, hogy majdnem szétvetette a gépet! Ha Elemér nem néz utána: kész a katasztrófa! Mért nem kérdez? A nagy roma önérzete. Egy régi szakembertől csak tanulhatna! Szükség van ilyen alkalmazottra? A gyárkapuban meg sorban áll a sok munkanélküli!!

Walter idegesen törölte meg a homlokát. A csoportvezető ezt együttértésnek vélte. Zoltán jól emlékezett az első munkanapokra a nagy múltú textiles cégnél. A zömök, sunyi tekintetű Sajgó

Ottó, meg a tenyérbe mászó pattanásos képű famulusa, Buzgó Elemér szabályosan körbe szaglásták. Ez bevezetés a helyi szokásokba gondolta; s a németnél szokott határozottsággal látott neki az üzemvitel irányításának. A hét leteltével a tulajdonos-asszony hívatta az irodájába. A gyár egyetlen tisztességesen felújított helyiségében majd ráült a perzsamintás szőnyegre! Burán Elvira a régi törzsgárda tag panaszait sorolta: túlzott szigor, kemény hangnem, ami külföldön elmegy, „de ez fél évszázada együtt munkálkodó kollektíva”...

A fejét kapkodta: rájött, honnan fúj a szél. A tisztességgel dolgozó többség mellett csak Sajgó „elvti” régi klientúrájának lehetett rá panasza. Reszkető Pista mindent ráhagyott a helyettesére, ám a kivételezés – több pénz, kevesebb munkával – véget ért.

Vidáman gondolt vissza a forró nyárra: a Sajgó Buzgó párocska, kiegészülve a termeléscsökkenés okán szabaddá vált cimborákkal, oda-vissza többször is „felynyalták” az évtizede használaton kívül amortizálódó fonodát. Szeptemberben a megújult csarnokba telepítették a Koreából vásárolt PLC vezérlésű stepelő gépet.

Sajgó Ottót sokkolta a nyár, az íróasztal mellett ellébicolt évtizedek után. Megjegyezte a kislefőnök hideg zöld tekintetét, fizimiskáját. Az üzemben viszont egyre nőtt az új művezető tekintélye.

– Megnézem, mit tehetek. Beszélék a sráccal!... Ottó, volna itt egy kis hétvégi munka. A nyári átállás miatt típusváltás lesz a szövődében. A főmérnököt utasított: szombaton meg kell csinálni! Túlórában! Szükségem van tapasztalt szakemberre. Elemérre gondoltam;

mellé, a betanulás okán, a Lakatos Kristófra.

Sajgó arcára egyszerre ült ki a döbbenet és a düh. Walter először érezte: alapja van a gyári mendemondának, több van főnök-beosztott viszonynál a két „szaki” közt. A csoportvezető szó nélkül faképnél hagyta.

Kristófot a fonodában találta. A belga gép alapját betonozták Sárvárival és Krizmaniccsal. A roma fiú vékony karján kidagadtak az erek, ahogy a nedves sódert talicskázta. Biccentéssel köszöntötte, aztán nyögve tolt tovább.

Walter elégedetten ment vissza a dohos-gépszagú művezetői irodába. Valaki a kopott íróasztal mellé tolt az olajradiátort. Elhúzta a rozsdamarta fűtőtestet a salétromos fal mellé. Összerakta a szanaszét hagyott dossziékat, mikor felszakították a helyiség ajtaját. Sajgó viharzott be fájdalmas ábrázattal. Lihegve állt Zoltán elé. Rekedten szólt:

– Beszéltem, Elemérrel. Bejövök szombaton segíteni neki! A léhűtő Lakatos nem kell dupla pénzért!

Sajgó a kislefőnök szúrós tekintetét mártírként állta. Walter kevés híján felnevetett. A kezításkában zúgni kezdett a telefon. Ottó duzzogva, az üvegajtót bevágva távozott. A kihangosított mobilból Eszter fáradt hangon szólt:

– Az óvodából hívtak: Mohi megint bepisilt! Zoli, kettőre érte tudnál menni?

II.

Lapos tetejű épületben volt az óvoda és a korai fejlesztő. Az udvaron lármás, bújócskázó, homokot lapátoló, hintázó gyerekre; túl csöndben ácsorgó, az avart vagy a fölébük hajoló faágot bámuló kicsik. Köztük barna vaskerítés, az utóbbi-

ak védelmében.

Walter cipője alatt ropogott a gondosan elgereblyézett gyöngykvacs. Megkezdte a játszóteret: itt minden tárgy duplán biztonságosra készült. Mélyet szippantott a hársak friss illatából. Az óvónő az ajtóban várta.

Mohamed a sarokban állt. Nem a szokásos gyerekbömböléssel sírt, hanem idegesítő vinnyogással. Társai rá sem hederítettek, el voltak merülve a saját kis világukban.

– Walter úr! Sajnálom, az unokaöccse megint bevizelt. Pedig a WC itt van a szomszédban. Az édesanyja betegsége után kezdődött... Nem tudjuk a pontos okát. Az alsóneműjét kicseréltük. A kisfiú felismerte Zoltánt, s félbehagyta a vinyogást. Kezét tördelve szólt:

– Ablak. Láttam az ablakban...

A férfi hosszan nézte: törekeny test, fénylő barna bőr, göndör fekete haj. Nővére génjeiből keresett valamit: a tökéletesen sémita rasszú kicsin. Csak a szúrós, kemény pillantása volt Alizé.

Kinyújtotta karját, megvárta míg észreveszi. Kézen fogva sétáltak ki az épületből, az árnyat adó fák alatt. A Volkswagen hátsó ülésébe vackolódo gyermek mellén átkötötte a biztonsági övet. Mohi váratlanul megszólalt.

– Nagypáához megyünk? Nem akarok!

– Eszter mamához. Birssajttal töltött buktát sütött, a kedvencedet.

Mohamed már a mellettük parkoló piros Mazdát bámulta mereven.

A ciánzöld autó befordult a repedezett aszfalittal burkolt mellékutcába, majd a bérház betonkavicssal felszórt udvarára. Évszázados bükkök, kőrisek alatt vágtak át a gyomos udvaron. A bejárati kapu nagy öntött kilincsét nem

lehetett elfordítani, csak a férfi erőteljes mozdulatára nyílt ki. A folyosó szőlőindákkal festett, hulló vakolata, a levéldíszes kovácsoltvas korlát, kopott gránit lépcsősor az egykor volt kispolgári életéről árulkodott. A szocreál alumínium lengőajtón kilépve jutottak a körbe futó gangra. Megálltak a dísztelen farostlemez ajtó előtt.

A szomszéd lakás szűnyoghálós konyha ablakából émelyítő fűszeres illat áradt. Kalányosné pacalt főzött a családjának. Mohi elfintorította az orrát. A csengő bimbamjára szőkére festett hajú, madárcsontú asszony nyitott ajtót. Vékony karja átölelte a közönyösen ácsorgó kisfiút, majd a férfi széles vállát.

Mohinak saját kuckója volt a kishozzában. Eszter bevezette, rögtön lekapta a polcra a kedvenc képregényét. Zoltán megtorpant a nagyszoba barna üvegajtaja előtt. Bentről dohányillat áramlott és ismerős morgás.

– Guten Tag, Vater! Wir sind angekommen!

A férfi fölnézett a pléddel takart ölébe fektetett albumból. Az agyvérzés óta szokott léha pillantással. Emlékeztetett Mohamed réveteg tekintetére. A megvetett unoka, s a rokkant nagypapa, hasonlatossá vált a betegségben. Idő kellett, hogy felismerje a fiát:

– Grüß Gott, mein Sohn!

Hetek óta nem látta Walter Ákost. Mivé lett ez a délceg férfi, ki Lex Barckerre – az Old Shatterhandet játszó amerikai színészre – emlékeztette egykor a fiát. Ki reggelente borotváltan, hátra fésült sötétszőke haját beolajozva indult munkába, hogy éjszaka átkocsmázott nap után, izzadtan hortyogja magát álomba.

Ákos feje lehorgadt, tekintete a színes

képekre tapadt. Eszter finoman kihúzta a szobából Zoltánt.

– Egész nap így ül, a fotókat bámulja. Csak németül szól... Kérsz kávé, fiam?

– Köszönöm, a gyárban ittam. Aliz, hogy van? Voltál nála?

– A kettes belre vitték ...

– Istenem! Az elfekvőbe...

– Meglátogatnád?! Amíg apád aludt, voltam benn, de Ákost nem lehet sokáig magára hagyni. Most itt van Mohamed is...

– Bemegyek hozzá! A kocsit itt hagyom, legalább kiszellőzik a fejem.

III.

A bérház szemetes-konténerében derékig hajolva turkált egy ráncok barázdálta, borostás ábrázatú, rövidre nyírt ősz hajú férfi. Csokynak becézte mindenki. Húsz évvel tűnt idősebbnek Zoltánál... Általános iskolában egy osztályba jártak. Csoky – hivatalosan: Kelemen Balázs – évvesszesként; jó alakú, lányosan csinos arcú fiú volt. Tizennégy évesen a haverokkal neves rock bandát alapított, nagymellű, szexi főiskolás lánnyal „kavart”. Igazi sztár volt. Walter látóköréből a középsuli után tűnt el; szüleitől hallotta: balhé a megtagadott katonai szolgálat miatt, házasság egy magyar származású holland lánnyal, füvezés, alkohol. Mikor a szösi hollandus elunta a verést, botrányokat: hazaköltözött fatornyos szülőföldjére. Csoky a módszerváltás után munkanélküli lett. Rokkantnyugdíjas szülei nyakán élőködött, a részeg duhajkodást nem tűrték, utcára került. Fél tucat hajléktalan társaságában látták akkoriban.

– Szia, Balázs!

Abbahagyta a guberálást. Felismerte

Zoltánt, a véres szemek párássá váltak.

– Szia, Zoli! – hörögte. Szégyenlősen elkapta fejét, inkább visszahajolt a szemetes fölé.

E sors Damoklész kardjaként lebeg mindünk fölött... – nyomta el a szánakozást Walter.

Kék csempével borított épület: a csillogóan új, vagy eredeti klasszikus stílusban felújított tömbök közt „csipetnyi” szocreál. Rosszul világított folyosó fakó járólapjain lépkedve hiába kereste az ügyeletes nővért. A női kórterem virágos szekrénykéi közt talált rá Alizra. Párnáját kétrét a feje alá gyűrve, mélyen aludt. A gyógyszer hatása: arca kisimult, szőke haja kuszán terült szét a szöveten. Oldalt feküdt, mint gyerekkorában... Feltörték az emlékek: a magas széplány könnyedén kapja föl a sáros udvaron „hátast dobó” kisöccsét, nevetését is hallani vélte. A nagyfiúk vágyteli pillantásai, sóvárgásuk céltáblája a szűk farmernadrágban, testre feszülő pólóban feszítő driád test. Letette a narancslevet és a zacskó gyümölcsöt az asztalra.

A szomszéd ágyról idős asszony figyelte. Rekedten megszólalt:

– Zoltán, ugye? A testvére. Sokat beszél magához álmában. Édesanyjukhoz is... Miben halt meg az édesapja? Soha nem említi. Mióta az új gyógyszereket kapja alig szól, csak fekszik. Ez a rend: fekjüd csöndben, míg ki nem múlsz! A tbnak ne termelj veszteséget!... Ez megy itt! Olyan fiatal. – suttogóra fogta, kövér ápolónő jött az infúziót bekötni. Walter leszegett fejjel ment ki a karbol szagú teremből.

Görnyedt tartású egykor hórihorgas, férfi állt az ajtóban. Arcán a borosta összenőtt deres, tüske-hajával. Szeme

könnyektől vöröslött?

– Szervusz, Zoltán. Rég láttalak!

– Áron...

– Aliztól jössz? Hogy van?

– Alszik. Nincs jól.

A férfi busa feje lehorgadt, kezében szál virág lógott. Kifakult kockás inget, foltos szürke kordbársony nadrágot, kopott szandált viselt. Megkerülve Zoltánt, belépett a helyiségbe. Az ápolónő szigorú pillantásától kísérve tette a virágot a karcsú üvegvázába. Az ajtóból szánakozón nézett a nő ágya felé. A folyosó hideg-kék csempézett falát támasztó Walterhez fordult.

– Most hallottam, mi történt szegény-nyel. Sajnálom. A gyerek?

– Anyánál van.

– Eszternél? Rég láttam. Ákos jobban van?

– Az orvosok szerint bal oldalára béna marad.

– Zoli, ha ráérsz, beülhetnénk a Szegfűbe. Rég beszélgettünk. Meghívlak!

– Köszönöm, majd legközelebb. Nem nézel ki valami jól!

Kornberg Áron a korlátot markolva, lassan botorkált le a lépcsőn. Walter felidézte, amint „gólyalábain” szelte át a várost, egyik órában a művészpresszó, másikkban a nagyszálló bárjában, végül éjfél tájt a Fészekben ült, körötte főiskolás tanítványok: festők, grafikusok, neves művészek. Alizt is tanította. Suttogták: több volt hagyományos mester-tanítvány kapcsolatnál. Nővére viharos szerelmi életében ez a flört nem jelentett különleges esetet.

Apjuk mégis a „vén füvező zsidó” miatt kiabálta esténként: „Kurva lett a lányomból!” Mindez addig tartott, míg megjelent a háznál a líbiai mérnökhall-

gató Ali; borult minden! Aliznak a férfihez kellett költözni. Eszter csak titokban látogathatta időközben született unokáját. Walter Ákos haragja akkor sem enyhült, mikor Mohamed két éves korában az arab apja búcsú nélkül lelépett.

Kornbergtől a belgyógyászat kapujában köszönt el.

– Áron, ha ráérsz, a szabadságom alatt eljöhetsz egyszer aへgyre. Nagypapa pincéje még nem ürült ki. Mohival ott nyaralunk az idén...

Az öreg hobó bölintott, kikerült egy parkoló mentőautót. A kijárat fehér rácsos kerítése felé tartva azt morogta:

– Egy hamis Vilmos nem fog megártani!

Folytatjuk

* * *

Németh Erzsébet

Tavaszdj!

Tavaszdj ember, tavaszdj,
mint Isten szíve: a Nap, úgy ragyogj!
Éltetve másokat, úgy élj magad:
érezve mikor kell, s mennyit ér szavad,
mennyit a lelked, munkád és hited,
mert létedben mások létét is viszed -
Mint Isten szíve: a Nap, úgy ragyogj,
tavaszdj ember, tavaszdj!

2009.12.17.

Sz. Szécsényi Barbara
versei

Már úgy hazudok

Miért lenne más-e nap?
Ma ugyanúgy távolokba vesztél.
Lobogó hajamban a gyászszelyemszalag
feketébb a korhadó keresztnél.

Jöttöd, s az hogy visszahulltál
neved betűi, negyven évnyi tested
ma éberebben éget, s vörösen lobog rám
olyan tűzzel – ahogy kinevetted.

Azt mondtad: – ne félj, örökké vagyok!
De megsejtettem úgyis menni tudnál.
Tizenhat éves hiányodba nőttem
s már úgy hazudok, ahogy Te hazudtál.

Centiméterekre

centiméterekkel játszom
míg okos szemekkel mérsz
a megmértetés futni-kényszere
akasztja lábaim – ha lépsz
én botlok bele

sárga délutánok rántanak az estig
a lámpasor merev burkai
bezárt fényük eresztik
közénk... pár ajtó nyitva van
mégis dörömbölni kezd
a „nem vagyok magam”

Idebent

Minden ajtót kinyitottam:
emberekre látni.
Nem járt erre senki –
jöhetett volna bárki.
Pár kósza arcél körbevillant,
mosolyt lökött a falnak;

kinyitottam az ajtót
– a csöndek bezavartak.

Ott lesz meleg

egyszer elvesztem magam
eloldom fékeim
s az erdő nyugtalan
fáihoz futok

megölelem a telet

fürtjeimbe szánkázó napot
fonok
simulok

ott lesz meleg
oldalán a fáknak
a visszacsókolt fellegek
megáldnak

ott lesz meleg
(ha fázlak)

Új színek

Nem megyek tovább:
puszta tarló már a réted.
Te zöldről énekeltél,
s hogy harmatokra éled
új színünk ha lopva
ránkmered az ősz.

Hidakat emeltem:
férfimunka.
Nem jöttél soká –
enyészeté.
Most futva vinnél
vissza útjaidra
– tisztáshoz értem –
sarkamban remény.

Hódmezővásárhely

Lelkes Miklós

Olykor

Olykor voltak hóünnep-reggelek,
s kertek dúsfehér keble remegett.

Olykor futott kis szürke estegér,
s esőcsepp koppant álom szélénél.

Olykor kelő nap vakított szobát,
s kinyíló kedvet fénye zengte át.

Olykor táskámba behuppant a gond,
s juhnyájazott az iskolakolomp.

Olykor nézett kíváncsi ablakág
irkákat, számtan-hieroglifát.

Olykor rigóhang füttykúpja alatt
ránkkacsintott cseresznyés pillanat.

Olykor zászlósor, megszokott-unott,
fellelkessedett, megvidámodott.

Olykor égis lendült a nyári tó,
s víz-ékszer villant, valótlan való.

Olykor erdős mélyzöld utunkba állt,
s bódult tücsök alkonyról muzsikált.

Olykor két szem kristálykék lányszemen
találgatta: milyen a szerelem?

Olykor egy aranyalma elgurult.
Hová, miért? Ma sem mondja a múlt.

Olykor az ősz, sárga levélvidék
hullatott barnán tükrös gesztenyét,

s e barnán két manócska nevetett:
– Együtt vagyunk mi: Lehet, Nem Lehet!

Olykor ijedt árny jött, s bár hallgatott,
de holdarcon át-átbújt arc, halott.

Olykor egy csillag mondott szép mesét,
s piros varázs olykor lélekhez ért.

Mindent mérj meg majd nagy mérlegeden,
még Nics-idő, ítélő szerelem!

Nem várhatlak meg, ezért rád hagyok
tájat, hűséget, álmot, csillagot:

volt-időt, mit törpécske emberek
csacsokán mindmáig meg sem értenek.

(2009)

* * *

Ötvös László

Az egyidejűség titkai

Nagyobb, Aki bennetek van,
mint ki van a világban!

Közel jössz hozzám
egészen közel engedél magadhoz...
Milyen jó vagy hozzám Uram?!

Élek többé nem én,
hanem él énbennem
a Krisztus – szeretetben...
titkos egyidejűségben...

Nagyobb, Aki bennetek van
mint ki ravasz a világban...

Baráti Molnár Lóránt

Virágok éneke

Emlékeim Győrújbaráthoz kötnek, ahol apám, Molnár Lóránt – az egykori református lelkészből lett magyar-országi szakos kiváló szaktanár – volt az igazgató. Lakásunk Kisbarát hegyen volt, előtte nagy tér; a téren jegenyefák és hársak sorakoztak. Anyám, Molitorisz Klára (a győri járás általános iskolai magyar-nyelvtan szakos felügyelője) a nyári szünetben udvarunkban kis veteményes kertet alakított ki apámmal együtt. Ezt kutyám, Rókafalvi Snipp Fidélisz nem tisztelte, s rendszeresen kikaparta a veteményeket. Néhány tyúkot is elkapott, amelyről mogorófavesszővel leszoktattam. A Mélykút utcaiak mondták: „Mióta itt van ez a dakszli, az utcából eltűnt a menyét, görény, patkány.”

Kutyám imádta, ha öcsém, Ádám, vagy én lefotóztuk. A hátsó udvarba nagyanyám kis virágoskertet ültetett; e virágokról jutott eszembe: milyen szépek voltak a gyermekkoros meséi...

Ma öregedő fejjel, 59 évesen így fogalmaznék: „Szívére kell tenni az embernek a kezét és hallgatni a sok gyermekkoros mesét, hiszen ők a csodák őrzői, őket talán nem rontotta meg ez a balga világ, melyben élnünk kell. De jó lenne, ha egyre rosszabb életünk olyanná válna, mint a virágok éneke!”

Volt a kert

a kert ez a kert ezt a kertet kerestük
az út ez az út ezt az utat lépte lábunk
a fű ez a fű ezt a füvet hamperegtük
az ég ez az ég ezt az eget rég néztük

magas az ég hol az ég már elfeledték
serceg a fű volt a fű bárányok legelték
poros az út nincs az út de mégis keressük
milyen a kert volt a kert már nem ismerjük

ROBERT BECKER

A HÓHÉROKHOZ

(An die Henker)

Nem isten
ítél felettem
ebben a világban
mégis hagysz
egy nyílt sebet
hogy az erkölcs vérebei
szétszaggassanak

akár egy hídon
gázolnak át
az önjelölt apostolok
a hullákon
a jó nevében
a sikerig
minden gaztetre képesen

önkényesen és
parttalanul megkeseredve
loccsantanak bíráid
hóhérepét
a máglya tűzébe
és mégis megfagynak
vérszomjuk
váltólázában

senki sem barátod
csak inkvizitoraid
nevetnek rád
bosszúállón viczorítva
mert nem halsz
elég gyorsan

mind mélyebben vájnak
bőrödbe húsodba
csontodba beleidbe
májadba szívedbe
s az örök elégedetlenség

dühével fűzik fel
bilincseiket
te mégis tudod, hogy
hova cibálnak húznak
az ingoványban
előtted haladva

hogy
Főnix lesz-é
belőled
arról csak a hamvaid
döntenek

ELISMERÉS

(Tribut)

önmagamban
vagyok hajléktalan

a világban
amit magamnak
teremtettem
mindenkinek jut hely
csak saját szállásom
elárvereztet
minden időre

egy bitófás
vidéken
cimbálom
keresztem
a római
portákig
a megváltó
Spartacus
nevében

A verseket fordította: **Bayer Béla**

***

Németh Erzsébet

Szeretném hinni

Szeretném hinni:
ha kitavaszkodik
elolvadnak a gondok.
Most terhes álmok közt
topognak vacogva
holtak és bolondok.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1.500,-Ft.**
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Lelkes Miklós

A Vers veled marad...

A Vers veled marad. Megunhatod bár, –
s az is lehet: később ő un meg téged.
Mégis veled. Veled szemlél meg poklot, –
vagy hitegető édenkert-vidéket.

Hazád elhagyhat, de (nézz csak a múltra,
s fájhat szíved, mert lelsz hamis hazákra:
mást harsogtak színlelőn, – s dehogy kellett
szemükbe néző költő igazsága!),

A Vers veled. S a Vers, ha kell, kegyetlen:
nem kifestett bohóc, áljság-lélek,
melynek szavát okoskodón kiméri
meg-meglapuló, zsebelő önérdék.

A vers, ha Vers, – Hűség szépséghez, múlthoz,
s úgy említ szegyet, és gyönyörű tettet:
amint volt, – s benne ott van az ítélet,
de hódolat is építő kezeknek.

A Vers teremt: valóból, s képzeletből.
Jövőt mutat meg: távoli világot,
s akik Ninive piacán gyalázzák,
azok napja, tudja, egyszer leáldoz.

No nem holnap, mert trónon még a kalmár:
aranycsengésért anyját is eladja, –
s mint figyelhetne hajszolt birkanyája
égen tűnődő csillagpillanatra?

Ha Vers veled, megunhatod, – vagy félhetsz
igazától pokolgép-nappalokban,
de éjszakákon mégis szívet dobbant
kérdése: volt-szív, várt-szív vajon hol van?!

2009

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.